ڕێنووسی کوردی

کۆکردنەوە و نووسین: ژین قادری

(کۆڕی وانەی کوردی)

ڕێنووسی کوردی

کیبۆرد کوردی چوار زمانی هەیە

کوردی، عەڕەبی، فارسی، ئینگلیزی.

چۆنیەتی گۆڕین کیبۆرد👇👇

Textekilîla(Kêybord) Kurdî bi çend zimanê cur bi cur heye

.Çawatîya guhartina zimanan

کیبورد کوردی دارای چهار زبان است

کوردی، فارسی، عربی، انگلیسی.

چگونگی تغییر زبان کیبورد👇

ئەمە وێنەی کیبوردەکەیە.

لە خوارەوەی وێنەی ئەو تۆپە چکوولە کرتە بکەنە سەری تاکوو زمانەکان بینێت، ئەو کات چ زمانێکتان دەوێ کلیک بکەنە سەری.

.Va wêneya texte kilî ye

Li beşa jêr a wêneyê gogeke biçûk heye, li ser gogê bixe da ku zimanan bi te nîşan bide, vê çaxê li ser her .zimanê ku hûn dixwazin bixin li ser gogê nîşan dide

این شکل کیبورد کوردیست که با کلیک کردن روی توپ کوچک سمت چپ پایین کیبورد زبان مورد نظر رو انتخاب میکنید👇

ڕێنووسی کوردی

رێنووسی کوردی

ئەلفبێی زمانی کوردی

Alfabeya kurdî

👇👇

ڕێنووسی کوردی

Alfabeya Kurdî ku xwedanê 31 tîpan e

الفبای کوردی که شامل 31 حرف است:

A ئا

B ب

C ج

Ç چ

D د

E (ئه، ـه) اَ

Ê (ئێ، ێ) اِ

F ف

G گ

H ح_ه

I بزرۆکه

Î ی

J ژ

K ک_

ڕێنووسی کوردی

ل، ڵ L

ۆ O

م M

ن N

پ P

ق Q

س S

ش Ş

ر، ڕ R

ت T

واوی کورت (و) U

واوی کشیده (وو) Û

ڤ V

و، W

خ و غ X

ی Y

ڕێنووسی کوردی

Z ز

XW خو

Tîpên dengdêr 8 lib in:

حروف صدادار 8 تاست:

î _ i_û_u_e_ê_a_o

Tîp 👈 پیت 👈 حرف

Peyv 👈 وشە 👈 کلمە

Alfabe 👈 ئەلفبێ 👈 الفبا

Hevok 👈 ڕستە 👈 جملە

Bilêvkirin 👈 بێژە 👈 تلفظ

ڕێنووسی کوردی

ئێستە دەچیتە سەر یەکەمین پیت کە دەبێتە هەمزە (ئـ)

اولین حروف که حرف همزست.

Niha diçî ye ser tîpa yekemîn kû hemze ye (ئ).

شکل همزه در کیبورد.

تکایە سەرنج بدەن ئەم پیتە ئەوەیە کە شەشێکی چکوولەی لەسەرە لەگەڵ ێ هەڵە نەیگرن🙏🙏.

توجه کنید این حرف ئ یک علامت شش کوچک روی آن قرار داره با ێ اشتباه نگیرید.

Berê xwe bidin, tîpa ئ'yê şîşek biçûk li ser heye loma ێyê pê tevlihev nekin.

ئەم پیتە پێش ئەلف دێت بۆچی؟؟؟

چون لە سۆرانیدا هیچ وشەیەک بە ئەلف دەست پێ ناکات.

این حرف قبل از الف قرار گرفته

چـــــرا؟؟

#چون در سورانی هیچ کلمەای با حرف الف شروع نمیشود.

ڕێنووسی کوردی

Ev tîp berîya tîpa Elîfê tê çima?

Ji ber ku di Soranî de tu peyvek bi Elîfê ve dest pê nake.

بۆ نموونە وشەی ئاو/ بەم جۆرە نانووسرێت.

آب ✗ ✗ ✗

آب. زبان کوردی به این صورت نوشته نمیشود

گفتیم قبل الف از همزه استفاده میشود

ئاو ☑

ئاگر ☑

ئاسمان ☑

آڤ، آو ✗

ئاو، ئاڤ ☑

آگر ✗

ئاگر ☑

رێنووسی کوردی

آسمان ❌

ئاسمان ✅

ئارەزوو 👉 Arezû

ئاریا 👉 Arya

ئاخ 👉 Ax

ئاڵمان 👉 Allman

ئامریکا 👉 Amrîka

ئاڵا 👉 Ala

ئامان 👉 Aman

ئـ
ئەستێرە
ئـ
ئا
ئە
KurdInsight
دیاری کورد ئینسایت

رێنووسی کوردی

ڕێنووسی کوردی

ئێستە دووەمین پیتی ئەلفبا(ا)

ئەم پیتە بۆچی لە سەرەتاوە نایەت؟؟؟

چون دەکەوێتە بەشی پیتە دەنگدارەکان و دەنگدارەکانیش لە سۆرانی ناتوانن لە سەرەتاوە بێت.

Nîka duyemîn tîpa alfabê (Elîf)

Ev tîp çima li destpêkê nayê?

ji ber ku di beşa tîpên dengdêr de tê û tîpên dengdêr tu dem di Soranî de li destpêka peyvan nayên.

دومین حرف الفبا حرف الف(ا) این حرف نمیتواند اول کلمه قرار بگیرد

#چون جزء حروف صدادارست که بعدا بیشتر توضیح میدیم.

#چون گفتیم قبل الف باید حرف همزه قرار بگیرد تا راحتتر خوانده شود.

دایک، باوک، دارا، سارا.

Dayik, Bawk, Dara, Sara

ڕێنووسی کوردی

ئێستە دەگەینە پیتی (ب، پ، ت)

ب و پ جای بحث نیستن و بر حسب نیاز استفاده میشن.

ب 👈باوک، باب، با، باران،

پ 👈پا، پار، پاش...

Niha digihîjin tîpên

(b p t ب پ ت)

Tîpên (bp ب پ) ligor hewcetîyê û hewcebûnê tên xebatê

B👉ب

Bawk 👉باوک

Bab👉 باب

Ba👉 با

Baran 👉باران

P👉 پ

رێنووسی کوردی

پار 👉Par

پاش 👉Paş،

پا 👉Pa،

بەڵام پیتی ت، ئەم پیتە گرینگە چون لە ئەلفبێی کوردی ط دەستەداری عەرەبیمان نییە و هەمووی بە ت دەنووسین.

مهمی این حرف در اینجاست که ما در زبان کوردی ط دستەدار عربی #نداریم.

همه با ت دو نقطه نوشته میشن.

ولی اگه برای نوشتن کلمات عربی و فارسی به ط دستەدار احتیاج پیدا کردید روی #ت کلیک کنید #ط رو براتون میاره

Lêbelê tîpa (Tت)

Girîngiya vê tîpê di vê derê de ye ku di zimanê Kurdî de (T ya mildarط)tune ,hemî bi (Tت) ya du xal tê nivîsandin ,lêbelê heke ji bo nivîsandina

peyvên Erebî û Farsî heke hewcetîya we bi (Tط)mildar hebû ser Tت kilîk bike yê vê Tط we re bînare

ڕێنووسی کوردی

یعنی اگه بخواید فارس و عربی بنویسید لازم نیست زبان کیبورد رو عوض کنید.

روی(س، ز)کلیک کنید حروف عربی رو میاره.

Heke hûn bixwazin Erebî û Farsî binivîsin hewce nîne zimanê textekilîlê (Kêybord) biguherînin

Ser (S, z ز ،س)bigerin(kilîk bikin) tîpên Erebî ê bên

#خاڵی گرینگ.

نکته مهم👇👇.

حالا دلیل اینکه ما حروف عربی استفاده نمیکنیم چیست؟

همینطور که اونا چهار حرف (گ، چ، پ، ژ) ندارن ما هم هیچ دو کلمه‌ای نداریم که با با ت و ط معنیشون عوض بشه.

نموونه👇👇

طاسی: گڕانه، کەچەری، کەچەڵی

طاعون: بامرنێ، چاوەقووڵە

ڕێنووسی کوردی

طاقچە: تاق، تاقچە، دەلاقە، میشکات

کە وایە ئێمە لە بەرانبەر هەر وشەیەکی عەڕەبی وشەی تایبەتی خۆمان هەیە.

#Xalek girîng.

Xalek girîng👇👇

Niha sedema ku em tîpên Erebî nadin xebatê çi ye?

Tevî ku Erebî de çar tîpên (G J Ç P گ ژ پ چ) tune tîpên me de jî du tîpin tunene ku bi (ت، ط) wateyan wan bê guhertin.

Mînak👇

Tasîطاسی:

Giraneگرانە،

Keçerîکەچەری

Keçelî،کەچەڵی.

Taûnطاعون:

Bamirnêبامرنێ،

رێنووسی کوردی

Çaweqûle چاوەقووڵە

Taqçe طاقچە

Taq تاق،

Tqaçe تاقچە،

Delaqe دەلاقە

Mîşkat میشکات،

Wiha ye ku li hember her tîp û peyveke Erebî tîp û peyvê me yên taybet heye

ڕێنووسی کوردی

رێنووسی کوردی

ئێستە دەگەینە ئەم پیتانە/کە هیچ کێشەیەکیان نییە و لە جێگەی خۆیان بەکار دەهێنرێن.

حالا حروف(ج، چ، ح، خ، د)

این حروف هم جای بحث و توضیح نیستن

ج👈جام، جاش،

چ👈چاو، چاپ، چاک

ح👈حای، حاح، حازر،

خ👈خاو، خاک، خاس

د👈دار، داو، داس

Niha em digihîjin van tîpan ku qet pirsgirêka wan tunene û dewsa xwe de bi karê tê

Niha tîpên

(C ,Ç ,H ,XW, X, D د ،خ ،ح ،چ ،ج)

Ev tîpin jî cihê şiroveyê tunene

C👈ج

Cam.👈 جام👈

ڕێنووسی کوردی

Caş ☜جاش

Ç☜چ

Çaw☜چاو

Çap☜ چاپ

Çak☜چاک

H☜ح

Hay☜حای

Hah☜ حاح

Hazir☜ حازر

X☜ خ

Xaw☜خاو☜

Xak☜ خاک

Xas☜ خاس

D:☜د

Dar☜دار

رێنووسی کوردی

داو 👈Daw

داس👈Das

Xal li Kurdî Kurmanî de du (Xw،خ X غ) hene

Xwendin 👉خوەندن

Xwedê 👉خوەدێ

Xem👉 خەم، غەم

ئێستە دەگەینە دوو پیتی #گرینگی ئەلفبێی کوردی.

پیتی #ڕ

پیتی #ر

Niha em digihîjin bi du tîpên girîng di alfabêya Kurdî de

Tîpa #Rڕ

Tîpa #Rر

لە زمانی کوردیدا دوو جۆر ر هەیە

یەکیان ناسک، یەکیان قەڵەو.

ڕێنووسی کوردی

حالا میرسیم به دو حرف مهم دیگه زبان کوردی

یعنی حرف(ر، ڕ)

یکی ر ساده

یکی ڕ علامتدار و حجیم.

Li zimanê Kurdî de du cur (Rر)heye yek nazik e (Rر) yek jî qelew e (Rڕ)

Niha em ê bigihîjin bi du tîpên girîng yên din yên zimanê Kurdî

Tîpên (R ر ڕ)

Ev (Rر) xwerû ye

Ev (Rڕ) nîşanedar û qelew e

ر👈ساده یعنی اینکه خیلی ساده و با نوک زبان تلفظ میشود،

یه خصوصیت هم که داره اینکه هیچوقت اول کلمه قرار نمیگیرد

مثل الف جزء حروف صدادر #نیست ربطی به اونا نداره.

فقط دلیل اینستکه کلمه‌ای #نداریم به ر نازک شروع بشه.

ڕێنووسی کوردی

Rر👉Xwerû an gelekî xwerû û bi serê zimên bilêv dibe, taybetîyeke wê jî heye ev e ku ticarê nakeve di destpêka peyvan weke tîpa (@ a) nîne ku ser tîpên dengdêr bê hisab û têkilîya vê bi wan re tune ,ti peyvek tune ku bi (Rر) destpê bike.

Dar دار

Berd بەرد

Sara سارا

Dara سارا

Kar کارا

Mar مار

Par پار

Şar شار

Baran باران

Tar تار

ڕێنووسی کوردی

ڕێنووسی کوردی

ئێستە (ڕ) ئەم پیتە قەڵەو بێژە دەکرێت و #هەموو #ڕ/کانی سەرەتای وشە لە سۆرانیدا قەڵەون.

یعنی در کورمانجی ڕ حجیم اول کلمه تلفظ نمیشه یا خیلی کم هست اما در بقیه لهجه‌ها اینگونه نیست اکثر ڕهای اول کلمه حجیم هستن.

Niha (Rڕ) ev tîp qelew bilêv dibe û hemî (R) yên destpêka peyvan di Soranî de (Rڕ) qelew e

Di Kurmancî de (Rڕ) a qelew di destpêka peyvê de bilêv nabe an jî hebe gelekî kêm e lêbelê di zaraveyên din de wisa nîne piranîya (Rڕ) a qelew di destpêka peyvan da ne

منظور این نیست که ڕ حجیم @ فقط در اول کلمه حجیم تلفظ میشود، #بلکه در وسط و اخر هم حجیم هستند.

Mebest ev nîne ku (Rڕ) a qelew tenê di destpêka peyvan de heye belku di navber û dawîya peyvan de jî ev (Rڕ) bi kar tê

Xur خوڕ

Şir شڕ

ڕێنووسی کوردی

Ker کەڕ

Perپەڕ

Quraw قوڕاو

الفبا:

ئێستە دوو وشەی

کەر و کەڕ بزانین جیاوازیان چییە؟

دو کلمە کەر و کەڕ چ تفاوتی دارن؟

دوو وشەی

کەر 🐴 خر

کر ناشنوا کەڕ

Niha du peyvên(کەر، کەڕ)Cîyawazîya wan çi ye??

ئێستە چەن وشەیەک دادەنێم تاکوو باشتر جیاوازی (ر، ڕ) بزانن.

حالا براتون نمونە بیشتر مینوسیم کە بهتر درک کنید اشتباە نوشتن ر و ڕ چگونە معنی کلمە رو عوض میکند👇👇.

Heke tîpa (ر) li zimanê Kurdî de şaş were nivîsandin ê çi bibe

Guhertina wateya bi şaş nivîsandina tîpa(ڕ)

Mînak:

برین= زخم

بڕین= برش دادن

گەر= اگر

گەڕ= یک نوع بیماری

گەرەک= خواستن

گەڕەک= محله

گەڕا= گردید

گەرا= تخمک حشرات و ابزیان

بارین= باریدن

باڕین= صدای بز

نەرین= نظر، دیدگاه

نەڕین=صدای کلفت و خشن

ڕێنووسی کوردی

ئەم پیتانەیش جێگەی باس نین و بەپێی پێویست بەکاریان دەبەین👇

خاڵی گرینگ پیتی س بوو کە پێشتر وتمان پیتە عەڕەبییەکان لە ئەلفبێی کورددیدا نین و پێویستمان پێیان نییە.

ز👈Z زیبا، زارا، زام، زانا.

ژ👈J ژین، ژیان، ژوان، ژان.

س👈S سامان، سۆما، سینا، سەکینە.

ش👈Ş شادی، شیوا، شام، شاهۆ.

ع👈E عایشە، عادڵ، عەتا.

غ👈X باغ، غەم، غونچە، غار.

ف👈F فواد، فازل، فاتمە، فارس.

ق👈Q قادر، قامک، قاز، قار.

ک👈K کار، کاوان، کارزان،کار.

گ👈G گەلاوێژ، گەڵا، گاراژ.

رێنووسی کوردی

پیتی ع و غ له زمانی کوردیدا

هەندێ جار بە ئـ و خ دەنووسرێن.

باغ👈باخ

باغچە👈باخچە

عەشق👈ئەشق

Tîpên (ع، غ) E.X.Xw li zimanê Kurdî de hincaran bi (ئـ ، خ) tê nivîsandin

باغ Bax👈باخ

باغچە Baxçe👈باخچە

عەشق Eşiq 👈ئەشق

ڕێنووسی کوردی

ئێستە دەگەینە دوو پیتی گرینگی

#ڵ

#ل

Niha em digihîjin du tîpên girîng (L)

#ڵ

#ل

ل👈ئەم پیتە ل ناسک بێژە دەکرێت و

#هەموو ل کانی #سەرەتای وشە ناسک بێژە دەکرێن.

حرف ل این حرف هم مثل ر نازک تلفظ میشود و #هەمیشە لامهای اول کلمە ل نازک هستن

L👉لEv tîpa) L (لnazik bilêv dibe û hemî) L (ل destpêka peyvan bi vîل) L (destpê dibe

Tîpa) L (لjî wek) R (رnazik bilêv dibe û hemî) L (لyên destpêkê nazik in

ڕێنووسی کوردی

Polîs 👉 پۆلیس

Şel 👉 شەل

Lane 👉 لانە

Lêw 👉 لێو

Lût 👉 لووت

Kilîl 👉 کلیل

Tel 👉 تەل

Ladê 👉 لادێ

Mel 👉 مەل

لادێ

مەل

ڕێنووسی کوردی

لـــانه(لانه)

شەل

پۆلیس

لووت (کەپۆ)

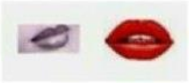

لێو

تەل(تێل)

کلیل(کلیله)

ل ل
لادێ
مەل
ل لا لە
KurdInsight
دیاری کورد ئینسایت

ئێستە #ڵ

قەڵەو بێژە دەکرێت و لە سەرەتای وشەوە زۆر بێژە ناکرێت.

هەڵبەت لە کورمانجیدا بەم جۆرە نییە. چون کورمانجەکان ڕ و ڵ یان نییە، یان زۆر کەمن.

Niha #ڵ (L)

Ev tîp qelew bilêv dibe li destpêka peyvan gelekî nayê an bilêv nabe.

Hebet di Kurdî Kurmancî de bi vî avayî nîne çimkî di Kurdî Kurmancî (ڵ، ڕ) tunene an jî gelekî kêm in

حالا ڵ حجیم. این لام حجیمتر از لام نازک تلفظ میشود. در سورانی اول کلمه قرار نمیگیرد یا خیلی به ندرت.

ولی در کرمانجی اینگونه نیست چون انها ڵ و ڕ حجیم زیاد بەکار نمیبرند.

Niha (Lڵ) a qelew.

Ev (Lڵ) qelew û qalindtir ji (Lل) a nazik bilêv dibe. di Kurdî Soranî de naçe destpêka peyvê an

ڕێنووسی کوردی

jî gelekî kêm,lêbelê di Kurmancî de wiha nîne çimkî Kurdên Kurmanc (ڵ، ڕ) gelekî kêm bi karê dibin

دڵ👉Dil

گەڵا👉Gela

گوڵ👉Gul

گوڵدان👉Guldan

دەهۆڵ👉Dehol

هەڵمەت👉Helmet

دڵ

گەڵا(گەلا)

گوڵ

گوڵدان

ڕێنووسی کوردی

ڕێنووسی کوردی

حالا برای فهم بهتر این دو حرف براتون مثال میارم که درک کنید با اشتباه نوشتن این دو حرف به جای هم چگونه معنی تغییر میکنه👇👇👇.

Niha ji bo têgîna baştira van du tîpan em ê çend mînakan lêxin ku hûn bizanbin bi şaş nivîsandina van du tîpan dewsa hev çawa wate tê guhertin👇

گوڵ 🌹👈

گول👈نەخۆشینی پێستی یان جذامی

گۆل👈چۆمی ئاو یان دریاچە🌊

گۆڵ👈سگ نر 🐶

نموونەی زۆرتر👇👇

بزانن چەندە جیاوازن👇👇

نووسینی لامی ناسک (ل) لە جیاتیی لامی قەڵەو (ڵ) و بە پێچەوانە، مانای وشەکان دەگۆڕێت.

Mînakên zêde👇👇

Bizanin çend ciyawaz in 👇

Nivîsandina (Lل) a nazik dewsa (Lڵ) a qelew an berovajîya van wateya peyvan diguherînin

دەلال 👈Delalدوست داشتنی

دەڵاڵ👈Delal رابط

گەل 👈Gelملت

گەڵ 👈Gel همراه

کول 👈Kulکند

کوڵ👈Kul حالت خیلی غمگین

کەل 👈 Kelقلە

کەڵ 👈Kelبزکوهی

خێڵ 👈Xêlعشیره

خێل 👈Xêl کج.

رێنووسی کوردی

ئەمشەو باسی پیتێکی تری ئەلفبێی کوردی دەکەین.

پیتی #(ڤ)

Îşev em ê gotina tîpek din ji alfabêya Kurdî bikin

Tîpa #(Vڤ)

این حرف مختص الفبای زبان کوردیست.

حرفی مابین ف، و/

از این حرف کمتر در سورانی استفاده میشود بیشتر کرمانجها
و لەکی و ... استفاده میکنند،

Ev tîp taybet ji bo alfabêya Kurdî ye tîpeke navbera (و، ف .F,w) , ji vî tîpê kêm di Soranî de didin xebatê, zêde Kurmanc û Lek didin xebatê

ڤیان👉Vîyan

ئەڤین👉Evîn

حەڤدە 👉Hevdeh

گۆڤار👉Govar

ڕێنووسی کوردی

له سۆرانیدا دەتوانین ئەڤین و ڤیان بە واویش بنووسین.

ئەوین، ویان.

در سورانی ئەڤین و ڤیان رو میشه با واو هم تلفظ کرد یعنی میشه ڤ رو #بعضی وقتها با واو نوشت

ئەوین

ویان

Li Soranî da em dikarin (ئەڤین ، ڤیان Vîyan .Evîn) bi vî avayî jî binivîsin

Evîn ئەوین

Vîyan ویان

پیتەکانی م، ن جێگەی باس و شرووڤە نین.

پیتێکی کپ و نەبزوێنن و دەتوانن لە سەرەتا و نێوەڕاست و کۆتایی وشەیشدا بێن.

Tîpên (م،ن M,N) şirove naxwaz

Tîpeke bê deng dikare li destpêk û navbeyn û dawîya peyvan de jî were

مار👉 Mar

مانگ👉 Mang

کام👉Kam

شەم👉Şem

نان👉 Nan

ناز👉 Naz

گیان👉Giyan

رێنووسی کوردی

ئێستە دەگەینە دوو پیتی زۆر گرینگ.

دو حرف خیلی مهم

Niha em digihîjin du tîpên gelekî girîng

ڕێنووسی کوردی

لە کیبوردا ئەم دوو پیتە ئاوا پیشان دەدرێن.

زۆرێک لە هاوڕێیان ئەم دوو پیتە هەڵە بەکار دەبەن.چ لێرە، چ لە فەیسبووک.

زۆریان کوردی دەزانن بەڵام بە کیبورد نازانن چۆن بەکاری ببەن.

Li Kêybordê de van du tîpan bi vî avayî nîşan didin.

Piranîya hevalan van du tîpan şaş didin xebatê çi li wir çi li Feysbûkê.

Piranîya wan Kurdî dizanin lêbelê li ser kêybordê nizanin çawa bidin xebatê

رێنووسی کوردی

(ە) ـە

ئەمە👈(ە) لە زمانی کوردیدا پێی ئەڵێن

دەنگیلە(حرکت).

چۆن لە فارسی و عەڕەبیدا فتحە کسرە ضمە هەبوو.

لە کوردیشدا ئەو دەنگیلانە هەیە

کە پێیان ئەڵێن سەرە، ژێرە، بۆرە.

Eva ە👉 E👉Li zimanê Kurdî de dibêjin vê tîpê bizav

Çimkî li zimanê Farsî û Erebî de bore(Zeme .Oo) jêre(kesrê. Êê), sere(Fethê .Ee)hene

Li Kurdî de jî ev bizav heye ku pê re dibêjin sere, jêre, bore

الفبا:

👈ە این حرکت است و در زبان کوردی بهش سَرَ گفته میشود.

حالا چرا سره چون به طرف بالای تلفظ میشود.

این حرکت هیچوقت اول کلمه قرار نمیگیرد چون صدادار است.

ڕێنووسی کوردی

اینجا دومین حرف صدادار زبان کوردی هم یاد میگیریم. اگه یادتون باشه یکی الف بود دومی هم حرکت ه

نکته کلیدی دیگه اینکه بعد نوشتن حرکت سەرە(ە) برای نوشتن حرف بعدش دکمـــــــه فاصله رو نـــــــزنید.

بلکه فورا حرف بعدش رو بدون فاصله بنویسید چون نمیچسپه به حرف مابعدش.

این حالت فقط مخصوص این حرکت.

نمونه:

Mînak👇👇

Ser👉 سەر

Şer👉شەڕ

Ker 👉کەر

Per 👉پەر

Nem👉 نەم

Kem👉 کەم

رێنووسی کوردی

Heke piştî tîpa (E ە) em navberê bidin wê dibe peyvên jêrê👇👇

Se r👉سە ر ❌

Ke r👉کە ر ❌

Ne m 👉نە م ❌

Ke m 👉کە م❌

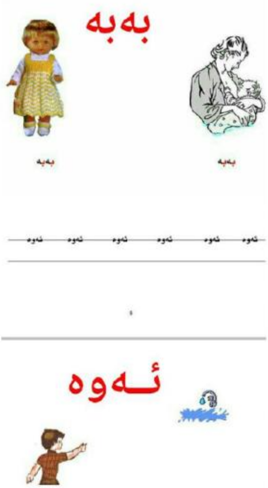

بەبە

ئەوە

رێنووسی کوردی

پەپوولە

Bebe بەبە

Ewe ئەوە

Pepûle پەپوولە

حالا توجه کنید به کلمه بەبە در زبان کوردی

توی تصویر شکل بچه کچک یا نوزاد هست.

یعنی نوع تلفظ با زبان فارسی کاملا متفاوت

بەبە در زبان فارسی صدای ﻫ داره

ولی در زبان کوردی صدای سەرە داره

حالا اگه کلمه تمجید بەبە در زبان کوردی بنویسیم میشه

بەه بەه

Niha bala xwe bidin bi peyva (بەبە Bebe) di zimanê Kurdî de

Di wêneyê de wêneya zarok (keçek biçûk) heye

ڕێنووسی کوردی

Bilêvkirin di zimanê Kurdî û Farsî de gelekî ciyawaz e

Peyva (بەبە Bebe) di zimanê Kurdî dengê (H) dide lêbelê di zimanê Kurdî de dengê sere (E.Kesre) died

Niha heke em peyva halan(Teşwîq) di zimanê Kurdî de binivîsin dibe بەهـ بەهـBehbeh

ڕێنووسی کوردی

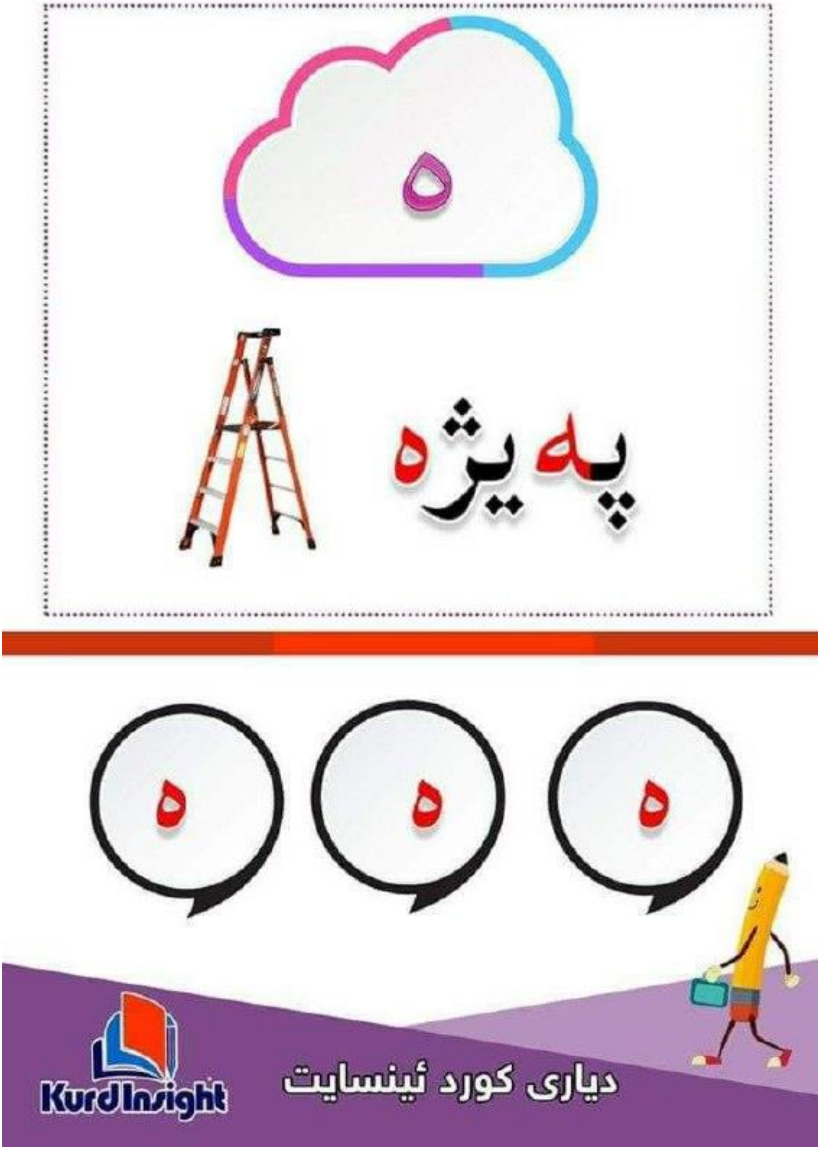

ئێستە پیتی (هـ).

ئەم پیتە وەک خۆی بێژە دەکرێت و جێگەی باس نییە تەنها ئەوەیکە بەجێگە (ە) نەنووسرێت.

Niha tîpa (هـ H)

Ev tîp wek xwe bilêv dibe û dewsa (ە E) naynivîsandin

ڕێنووسی کوردی

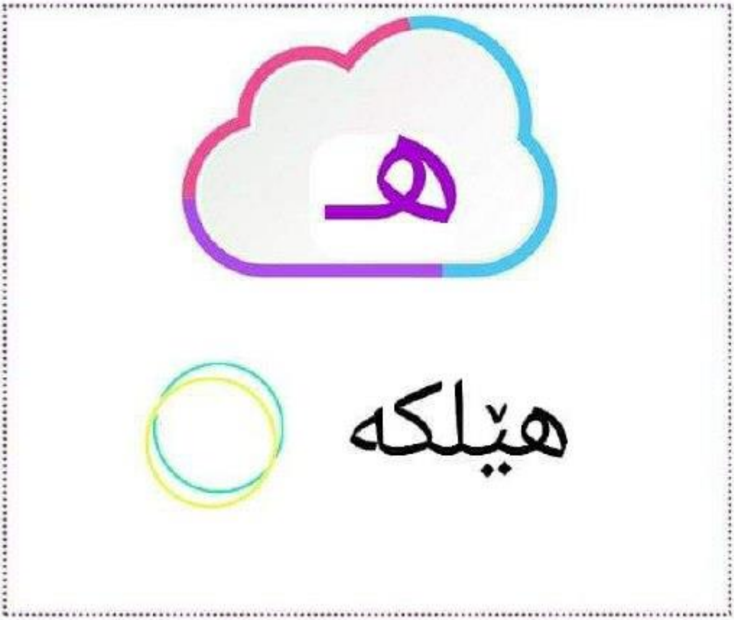

ئێستە نموونەتان بۆ دەنووسم لە وشەدا کە پیتی هـ و دەنگیلەی ە پێکەوە دێن

Niha em ê we re çend mînakan binivîsin li peyvan de ku tîpa (Hهـ) û (ەE) bi hev re tên

هەنار

هەرمێ

هەنجیر

هەڵووژە

ڕێنووسی کوردی

هەنار

هەرمێ

هەنجیر

هەنار👉 Henar

هەرمێ👉 Hermê

هەنجیر👉Hencîr

هەلووژە👉Helûje

ئێستە باسی دەنگیلەی بۆرە دەکەین واتە ۆ.

ئەمە لە زمانی عەڕەبی دەبێتە ضمە.

Niha em ê gotina dengê bore O ۆ bikin

Eva li zimanê Erebî de dibe zeme

بەم دەنگیلە ئەڵێن بێژەی ژمارە (٩) واتا وەکوو نۆ بێژە دەکرێت.

#خاڵی گرینگ:

چون دەکەوێتە خانەی دەنگدارەکانەوە #هیچکات لە سەرەتای وشەوە #نایەت.

Alfabê

Bi vê dengê re dibêjin bilêva jimare(٩) wek(9) bilêv dibe

ڕێنووسی کوردی

Xala girîng:çimkî ev deng ser dengdêran tê hêsab ticarî li destpêka peyvan nayê

فارسییەکەی👇👇

حالا میرسیم به یه شکل دیگه از واو

اونم واو باز یا(کراوه)

ولی نکته مهم اینجاست که این حرف نیست. بلکه حرکت است

یعنی میشه دومین حرکت کوتاه بعد از (ە) است.

چون جزء حرکات است و صدادار هم است پس اینم اول کلمه قرار نمیگیرد

بهش میگن تلفظ شماره 9

یعنی مثل شماره 9 تلفظ میشود.

نۆ

دۆ

جۆ

درۆ

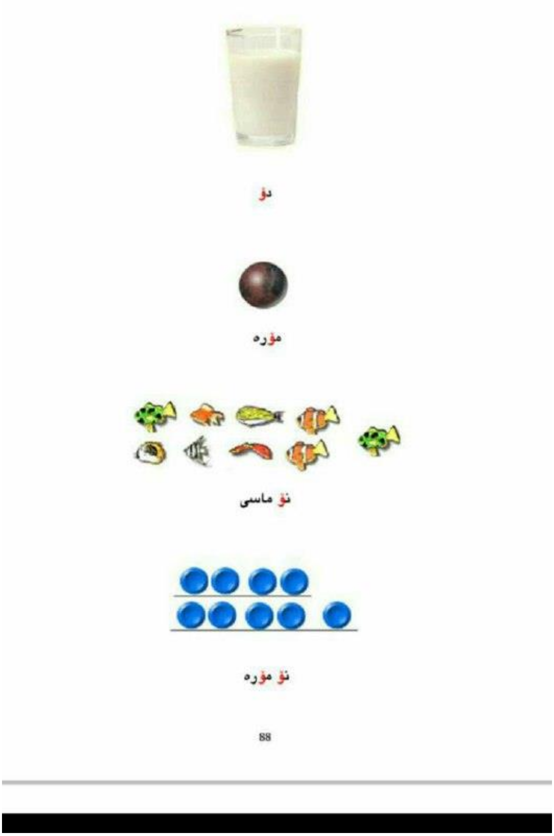

دۆ

مۆره

نۆ ماسی

نۆ مۆره

ڕێنووسی کوردی

ئێستە پیتێکی تری زمانی کوردی کە پێی ئەڵێن جووت واو

Niha tîpeke din li zimanê Kurdî heye ku pê re dibêjin du Waw (واو)

ئەمیش هەر بەشێکە لە دەنگیلەکان، بەڵام دەنگیلەی درێژ.

هەر ئەوەی لە فارسیدا دەمانخوێند بە حرکت کشیدە یا بلند.

ئەمیشە لە سەرەتای وشەوە ناگونجێ چون دەنگدارە.

بەم دەنگیلە ئەڵێن بێژەی ژمارە 2

واتا وەکوو ژمارە دوو بێژە دەکرێت.

Alfabê:

Eva jî (Waw واو) beşek li dengan e lêbelê dengê dirêj e.

Her eva li Farsî de me dixwand bi navê dengê kişandî an bilind.

Nakeve li destpêka peyvan çimkî dengdêr e

Bi vê dengê re dibêjin bilêva jimareya 2 ,wek jimareya dû (دوو 2) bilêv dibe

حالا میرسیم به سومین شکل از واو

(وو)

این حرف واو کشیده است از اسمش پیداست که میکشیم.

ڕێنووسی کوردی

اینم جزء حروف صدادارست پس اول کلمه قرار نمیگیرد.

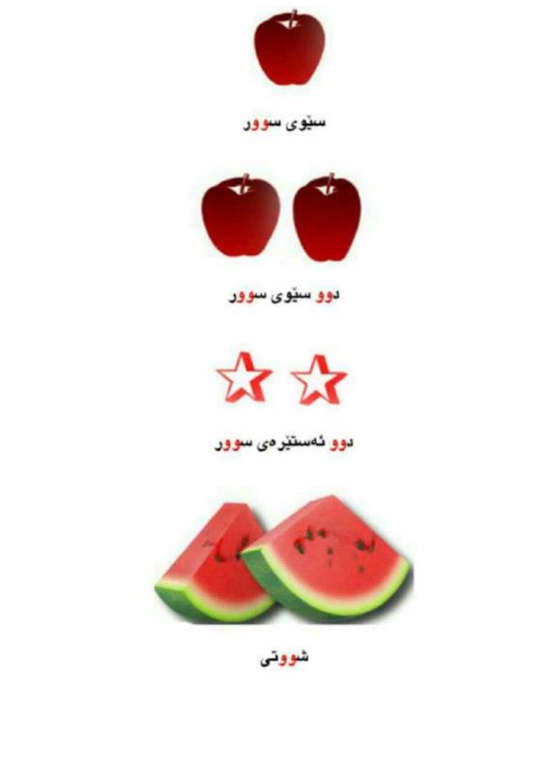

Sêwî sûr👉 سێوی سوور

Dû sêwî sûr👉 دوو سێوی سوور

Dû estêrey sûr👉 دوو ئەستێرەی سوور

Şûtî👉 شووتی

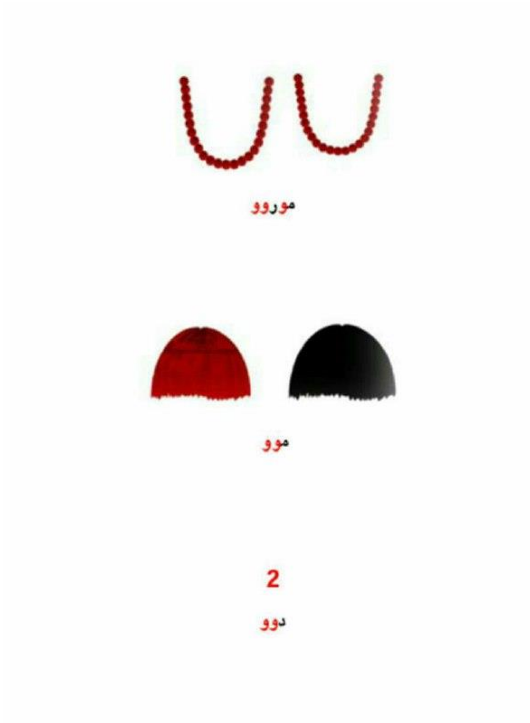

Murû 👉 موروو

Mû👉 موو

Dû دوو

رێنووسی کوردی

ئێستە باسی دوو جۆر واوی سادە دەکەین.

(و)

Îşev em ê gotina du cur wawên xwerû bikin

W👉و

پیتی (و)

ئەم پیتە پێی ئەڵێن واوی کورت یان واوی سادە.واتا کورت و ساکار بێژە دەکرێت.

حرف(واو) این حرف کوتاه و مختصر تلفظ میشود.خصوصیت این حرف اینستکه در الفبای کوردی با حروف ارامی #دوتا نقش میگیرد.

ئەمانە هەموو زۆر کورت و سادە بێژە دەکرێن.👇👇

(Wو) Tîpa

Bi vî tîpê re dibêjin wawa (واوی) kurt an wawa xwerû

Kurt û hêsan bilêv dibe

رێنووسی کوردی

Tîpa waw (واو) ev tîp kurt û kêrhatî bilêv dibe ,taybetîya vê tîpê ev e ku di alfabêya Kurdî Soranî du rola dilîze

Kurd 👉 کورد

Kurdistan👉 کوردستان

Kor👉 کوڕ

Waran👉 واران

Bawan👉 باوان

Baw👉 باو

Taw👉 تاو

Bawk👉 باوک

Bawan 👉 باوان

Gawan👉 گاوان

Çaw 👉 چاو

Xaw👉 خاو

رێنووسی کوردی

#Xala girîng:

#خاڵی گرینگ

واوی سادە دوو ڕۆڵی هەیە لە زمانی کوردی بە پیتی ئارامی.

یەکیان ڕۆڵی واوی دەنگدار

دووەم ڕۆڵی واوی بێدەنگ.

ئێستە چۆن بزانین ئەم واوە بێدەنگە یان دەنگدار👇👇

Wawa (واو) xwerû du rolê wê hene di Kurdî Soranî de

Yek rola wawa (واو) dengdêr

Duyem rola wawa (واو) dengdar

Niha em çawa bizanin ev waw (واو) bê deng e an dengdêr e👇👇

بەڵام ڕێگەمان هەیە بۆ لێکدانەوەیان👇👇

وتمان پیتە بزوێنەکان ئەمانە لە کوردیدا.

ڕێنووسی کوردی

(ا ، ە، و ، ۆ ، وو ، ی ، ێ).

#هەموو واوەکانی #سەرەتای وشە #بێدەنگن.

#چون پیتی بزوێن لە سەرەتاوە #نایەت.

#ئەگە پیتی پێش یان پاش واو بزوێن بوو ئەم واوە #نەبزوێنە.

Lêbelê rêya me heye ji bo şirove dayînê

Me got tîpên dengdêr li Kurdî de ewa ne👇👇

(ا، ە، و، ۆۆ، وو، ی، ێ .A .E.U.O.Û.Î.Ê)

#Hemî wawên #detspêka peyva #dengdar in.

#Çimkî tîpên dengdêr li destpêkê #nayên.

Heke tîpên pêş an paş waw (واو) dengdêr bû ew waw (واو) dengdar r

خاڵی گرینگ👈 پیتی واوی بزوێن و نەبزوێن لە لاتینی کوردیدا دوو پیتی جیاوازە بەڵام لە ئارامیدا تەنها یەک هێما هەیە(و) کە لە سەرەوە شرۆڤەم کردووە.

W👉و نەبزوێن

U👉و بزوێن

ڕێنووسی کوردی

Waran 👈 واران

Wam 👈 وام

Waşe 👈 واشە

Witim 👈 وتم

Wişe 👈 وشە

ئەم واوە بێدەنگ و نەبزوێنە.

بۆچی؟ چون لە سەرەتای وشەوە هاتوون. پیتی دەنگدار و بزوێن ناکەونە سەرەتای وشەوە.

چاو

هەتاو

ئاو

لێو

رێنووسی کوردی

چاو👈چشم

هەتاو👈خورشید

لێو👈لب

ئاو👈آب

لێرەیش هەر نەبزوێن و کپە

بۆچی؟

خۆ لە سەرەتای وشەوە نەهاتووە بۆچی دیسان نەبزوێن یان کپە؟

#چون پیتی پێش واو بزوێنە کەوایە واوی دوای پیتی بزوێن دەبێتە نەبزوێن.

لێو

ل👈 نەبزوێنە

ێ👈بزوێنە

و👈؟ نەبزوێن یان بێدەنگە

ڕێنووسی کوردی

هەتاو

هـ👈 نەبزوێنە

ـە👈 بزوێنە

ت👈 نەبزوێنە

ا👈بزوێنە

و👈؟ نەبزوێنە.

ئەگە ئەو حەوت پیتە دەنگدارە بسپرێنە مێشکتان چیتر بەشکردن یان بەخشکردن ئاسان دەبێت و باشتر بزوێن و نەبزوێن لێک ئەدەنەوە

ئێستە وای بزوێن.

U👉و

#هیچکات لە سەرەتای وشەوە نایەت.

#پیتەکانی پێش واوی بزوێن، نەبزوێنە.👇

کورد

کوردستان

رێنووسی کوردی

کوڕ

خوڕ

کورد

ک👈 نەبزوێنە

و👈 ؟ بزوێن

ر👈 نەبزوێن

د👈نەبزوێن.

خاڵێکی گرینگ ئەوەیە:

لە نووسینی کوردی بە پیتی ئەلفبێی لاتین وەها نییە، چون بۆ واوی بزوێن و نەبزوێن پیتی جودا دابین کراوە.

W👈واوی بێدەنگ

U👈واوی دەنگدار

ڕێنووسی کوردی

گوڵ (گل)

گورگ (گرگ)

کورسی (صندلی)

دوڕ (وسط،مروارید درشت)

Gull

Gurg

Kursî

Durr

ڕێنووسی کوردی

Girîngîya cuda kirina wawên (واو) alfabêya zimanê Kurdî li vê derê ye ku bi karhanîna her hey ji van wawan (واو) wateya peyvan bi giştî diguherîne.

👇👇Mînak

کۆڕ👈Kor= اجتماع

کوڕ👈Kur= پسر

کووڕ👈Kûr= کوژپشت

دەبینین بەکارهاتنی هەر واوێک لەم کۆمەڵە وشەدا، مانایەکی دیکەی تەواو جیاوازی بەخشیوە.

Hûn dibînin ku bi kar anîna her yek ji wawan (واو)di koma peyvan de wateya peyvan bi gişî diguhere

چەند نموونەی دیکە:

👇👇Çend mînakên din

ڕێنووسی کوردی

گول👉Gul = یک نوع بیماری چرکی

گۆل👉Gol = دریاچه

خۆرت👉Xort = جوان

خورت👉Xurt = تند

ڕۆن 👉Ron= روغن

ڕوون👉Rûn = روشن

دۆ 👉Do= دوغ

دوو👉Dû = عدد ٢

خۆم 👉Xom= خودم

خوم 👉Xum= رنگ

گۆڕین👉Gorîn = تغییر دادن

گوڕین👉Gurîn = غرش کردن

ئێستە دەنگیلەی ژێرە کە عەڕەب و فارس پێی ئەڵێن

کسره(ژێره ێ ێ)

<u>ڕێنووسی کوردی</u>

ku Ereb û Fras (ێ ê)Niha tîpa an dengê jêre dibêjin kesre

ێ👉Jêre(ê)

بێژەی ژمارە 3/ سێ واتا وەکوو ژمارە سێ بێژە دەکرێت.

wek jimara (Sê)bilêv dibe (سێ Sê) Bilêva jimare

دەکەوێتە خانی پیتە دەنگدارەکانەوە چون دەنگیلەی کورتە و لە سەرەتای وشەوە نایەت.

ڕێنووسی کوردی

سێو

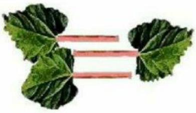
ڕێواس

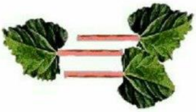
سێ ڕێواس

سێ سێو

ڕێنووسی کوردی

بێ👉 Bê

تێ 👉Tê

شێر 👉Şêr

سێو👉Sêw

ڕێواس👉 Rêwas

سێ ڕێواس👉Sê rêwas

سێ سێو 👉Sê sêw

دەمانەوێ باسی دوو جۆر (ی) بکەین.

👇👇bikin (ی̂) dixwazin gotina du cur tîpên

وەک چۆن پێشتر وتمان پیتی واو دوو ڕۆڵی هەیە لە ئەلفبێی ئارامی.

بزوێن و نەبزێن.

شرۆڤەمان کرد کە چۆن لێکی بدەینەوە ئەم واوە کەی بزوێنە و کەی نەبزوێن، پیتی (ێ)یش هەر وایە.

ئەم پیتە👈ی ناوی ی سادەیە

هەر وەک ی فارسی بێژە دەکرێت

ئەم ی وەکوو واوی سادە #دوو ڕۆڵی هەیە.

دەنگدار

بێدەنگ

tîp) 👉 Î (ی navê vê tîpê) Î (ی xwerû ye ,wek) Î (ی bilêv dibe

Ev)Î (ی wek wawa) W (واو xwerû #du rola wê heye.

Dengdêr

Dengdar

ی سەرەتای وشە لە ئاڕامیدا هەمیشە نەبزوێنە وەکوو پیتی واو.

کاتێ پیتی پێش ی دەنگدار بوو ئەم ی بێدەنگە.

نموونە👇

یەک،یادگار، یاد، ماریا، ساریا، ساری، پەری،

بیر،تیر،سیر،ژیر.جیا.گیا.

ئێستە چۆن بزانین ئەم (ی)

کەی بێدەنگە

کەی دەنگدارە.

وتمان ی بەشێکە لە حەوت پیتە دەنگدارەکە

ا، ە، ۆ، ێ، ی، وو، و

هەر وەک واو لە ڕێنووسی ئارامی بۆ دوو دەنگی بزوێن و نەبزوێن بۆ واو هەر یەک پیتمان هەیە

w

u

بەڵام لاتین وەها نییە.

وتمان کە واو کەوتە سەرەتاوە دەبێتە بێدەنگ یان پیت پاش و پێش خۆی دەنگدار بوو ئەم بێدەنگە.

ئێستە بۆ ی/یش هەر ئەم بەزمەیە.

لە لاتین

y

î

بەڵام لە ئارامی هەر یەک ی مان هەیە.

ڕێنووسی کوردی

#هەموو (ی) کانی سەرەتای وشە #نەبزوێن.

#هەرکات پیتی پاش،پێش(ی) بێدەنگ بوون ئەم پیتە دەنگدارە

👇Mînak

Yek,Yadigar,Yad,Marya,Sarya,Sarî,

Perî, Bîr, Tîr, Sîr, Jîr, Cîya، Gîya.

Niha em çawa bizanbin ev (Î (ی kengê dengdar e û kengê dengdêr e.

Me got(Î (ی beşek ji heft tîpên dengdar in A.E.O.Ê.Î.Û.U ا،ە،ۆ،ێ،ی،وو،و .

Wek waw(W(واو li rêzimana Kurdî Soranî ,ji bo du dengên dengdêr û dengdar ji bo(W (واو her yekê/yekî re du tîpên me heye

W

u

Lêbelê Kurdî Kurmancî de wisa nîne.

Me got ku w)w (واوbikeve destpêka peyvê dibe dengdar an jî tîpa pêş an paş vê bixwe dengdêr bû ev dengdar e

Niha ji bo) Î (یjî her wisa ye li Latîn de.

Y

Î

Lêbelê li Kurdî Soranî de tenê yek) Î (یa me heye.

#Hemî) Î (یyên destpêka peyvan #dengdar e.

#kengê tîpa pêş an paş) Î (یdengdar bû ev tîp dengdêr e.

#هەموو (ی)کانی سەرەتای وشە #نەبزوێن.

#هەرکات پیتی پاش،پێش(ی) بێدەنگ بوون ئەم پیتە دەنگدارە.

.yên destpêka peyva #dengdar e (أی) Hemî#

رێنووسی کوردی

#Kengê tîpa paş an pêş (ی) Î dengdar bû ev tîp dengdêr e.

👈یەک

ی👈بێدەنگە بۆ؟؟ چون هەم لە سەرەتای وشەوە هاتووە،

هەم پیتی دوای خۆی دەنگدارە واتا(ە).

👉Yek

Î👉یDengdar bû?? çimkî him li destpêka peyvê hatîye

Him jî tîpa du vê bixwe dengdêr e (ە) E.

ڕێنووسی کوردی

سیر👈

س👈بێدەنگە

ی👈دەنگدار

ر👈بێدەنگ

👉Sîr

S👉dengdar e

Î👉dengdêr e

R👉dengdar e

ڕێنووسی کوردی

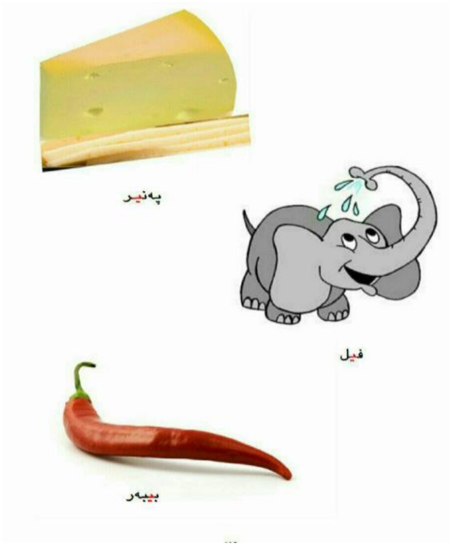

پَنیر 👈 پەنیر (پنیر)

فیل (فیل)

بیبَر 👈 بیبەر (فلفل)

Penîr

Fîl

Bîber

رێنووسی کوردی

در نوشتار کوردی با حروف ارامی ی هم مثل واو تەنها یک شکل دارن مثل لاتین نیست متاسفانه.فقط از اون راهی که گفتم میشه تشخیص داد.

اما در نوشتار کوردی با حروف لاتین این مشکل و ندارن چون برای بیصدا و صدادار حرف مخصوص به خود دارن.

y👈بیصدا

î👈صدادار

ولی در نوشتار با این حروف ارامی فقط یک (ی) نشان کردن

یعنی اگه ی در اول کلمه قرار گرفت بیصدا

یا اگر حرف قبل و بعدش صدادار بود این

بیصداست

نموونه بو ی بیصدا.

یەک

یاد

یاران

یادگار

ڕێنووسی کوردی

یەک

ی 👈 بیصدا

ە 👈 صدادار

ک 👈 بیصدا

میتونید مثل بالا صداگذاری کنید تا بفهمید کدام بیصدا و صدادارست.

حالا ی صدادار این ی هم هیچوقت اول کلمه قرار نمیگیرد.

وقتی این و میگیم نتیجه میگیرم همه ی های اول کلمه بیصدا هستن

حالا ی صدادار میتونی حرف، دوم، سوم،چهارم...اخر باشه به شرطی که حرف پس یا پیش از خودش بیصدا باشه.

سیـر

شیـر

دیوار

رێنووسی کوردی

دیوار👈

د👈بیصدا

ی👈صدادار

و👈بیصدا

ا👈صدادار

ر👈بیصدا

ئەوەیش فارسییەکەیەتی👇

هاوڕێیان ئەمشەو دەمەوێ باسی چەن پیتێک بکەم کە لە ناو ئەلفباکەدا دیاری نەکراوە بەڵام لە تێکەڵبوون دوو پیت پێکەوە پێک دێن.

درس امشب، این حروف در الفبا موجود نیست بلکه از ترکیب دو حرف درست میشوند.به همین خاطر میگویند حروف مرکب.

<u>ڕێنووسی کوردی</u>

پێشتر وتمان لە ڕێنووسی ئارامی پیتە دەنگدارەکان لە سەرەتای وشەوە نایەن.

ئێستە بۆ چارەسەری ئەم کێشە لە هەمزە(ئ،ئـ) کەڵک وەردەگرێن.

Hevalino em dixwazin îşev gotina çend tîpan bikim ku li nav alfabêyê de tunene n lêbelê ji têkelbûna du tîpan pêktên.

Waneya îşev:Ev tîpin di alfabêyê de tune lêbelê ji têkelbûna du tîpan pêktên lewma pê re dibêjin tîpên hevedudanî.

Me berê de jî gotibûn li rêzimana Kurdî Soranî de tîpên dengdêr li destpêka peyvan nayên.

Niha ji bo çareser kirina vê pirsgirêkê em ê ji (ئ، ئـ) alîkarîyê bigirin.

هەشت پیتە دەنگدارەکان ئەمانەن

(ا،ۆ،ێ،ی،و،وو،ە، i)

ئێستە چۆنیەتیی پێکهاتنی ئەم پیتانە👈

ڕێنووسی کوردی

هەمزە +پیتە دەنگدارەکانی

.(ا،ۆ،ێ،ە.وو،ی،و).

Niha sedema pêkhatya vê tîpê 👉 ئـ،ێ + tîpên dengdêr

.(ا.ێ.ی.و.وو.ۆ.ە. .i.a.o.ê.î.u.û.e.).

قبلا توضیح دادم که هیچ یک از حروف صدادار اول کلمه قرار نمیگیرد مگر اینکه پیش از آن از حرف همزه کمک بگیریم.

نحوه نوشتن این حروف در زبان فارسی.

این حرف شامل

آ

اَ

اِ

اُ

ای

اما به حروف کوردی.

رێنووسی کوردی

Me berê şirove dabûn ku qet yek ji tîpên dengdêr nakevin destpêka peyvan tenê bi vê mercê ku em ji(Hemzê)alîkarîyê bigirin.

Avaya nivîsandina van tîpan di zimanê Farsî de.

Ev tîpin👉.a.e.ê.o. lêbelê bi zimanê Kurdî.

ئ/ئـ+ا=ئا

Aw👈ئاو

Aş👈ئاش

ڕێنووسی کوردی

Agir👈ئاگر

Amanc 👈ئامانج

ی/ئـ+ ە=ئە

Ewan👈ئەوان

Eger👈ئەگەر

Eman👈ئەمان

Era👈ئەڕا

Eşa👈ئەشا

ڕێنووسی کوردی

ێ/ئـ+ه=ئێ

Êran👈ئێران

Êre👈ئێره

Êste👈ئێسته

Ê👈ئێ

Êş👈ئێش

ڕێنووسی کوردی

ئ/ئـ+ی=ئی

Îman👈ئیمان

Îrad👈ئیراد

Îlam👈ئیلام

Îş👈ئیش

ڕێنووسی کوردی

Oxey 👈 ئۆخەی

Otrîş👈ئۆتریش

Obama👈ئۆباما

Oqre👈ئۆقرە

دواین پیت 👈ئوو

کە وشەی زۆرمان نییە،ئێوە پێتان شک دێت بینووسن.

وەک ئووسا،ئووشین، ئووس.

رێنووسی کوردی

tîpa👉Û(ئوو) kêm peyvên me bi vê tîpê heye heke hûn gumandar in binivîsin.

Mînak an wek👇

Ûsa

Ûşîn

Ûs

رێنووسی کوردی

چاو لە پیتەکانی ئەلفبێی زمانی کوردی بکەن.

#هەموو پیتەکانی زمانی کوردی کپ و بێدەنگن یان دەنگێکی وەهایان نییە بۆ کێشانەوە. بێجگە لەم #هەشت پیتە👇👇

Bala xwe bidin tîpên alfabêya zimanê Kurdî .

#Hemî tîpên zimanê Kurdî....dengdar in an dengdêrên wisa nîne ji bo kişandinê xeynî van heşt tîpan👇👇

رێنووسی کوردی

(ا.ێ.ی.و.وو.ۆ.ە)

(i.a.o.ê.î.u.û.e.)

هەموو پیتەکان نەبزوێن و کپن بێجگە لە هەشت پیت.

ئەمە زۆر گرینگە دەبێ بیزانن.

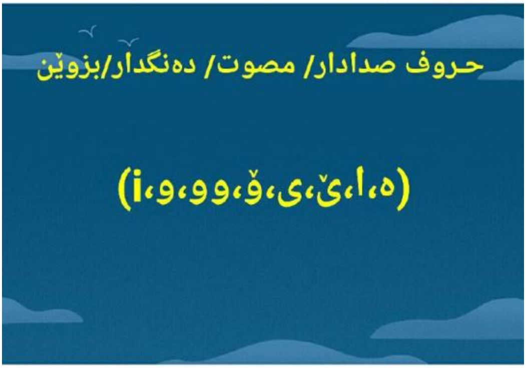

ئەمە ئەو هەشت پیتەن کە پێشتر باسی هەموویانمان کردووە کە هیچکام لەم پیتانە لە سەرەتای وشەوە #نایەن.

Eva ew heş tîpên ku me zêdetir gotina wan kiribûn ku ticarî ev tîpin li destpêka peyvan #nayên.

ڕێنووسی کوردی

بزوێنەکان دەبێتە

(ە) کە ناوی سەرەیە 👈سەر، پەڕ، شەڕ،

(ێ) کە ناوی ژێرەیە👈دێر، پێر، شێر،

(ۆ) کە ناوی بۆرەیە 👈تۆ، نۆ، بۆ، دۆ

(و) کە وای سادەی بزوێنە👈کورد، کوردستان، کوڕ.

(ی) کە ی سادەی بزوێنە

👈شیر، سیر، پیر، پەری.

ا👈ئەلف،دار،باران،تارا،سارا،کار.

وو👈واوی درێژ، دوور، دوو، سوو، شووتی.

Dengdêr dibin

(ە)👈navê sere ye

Ser.Per.Şer

(ێ)👈Navê jêre ye

رێنووسی کوردی

Dêr.Pêr.Şêr

(ۆ) Navê bore ye

To.No.Bo.Do

(و) Navê (w) xwerû ye dengdêr e

Kurd.Kurdistan.Kur

(ی)Navê (V) xwerû a dengêr e

Şîr.Sîr.Pîrî.Perî

(ا) Alfabê.Dar.Baran.Tara.Sara.Kar

وو Navê (w) dirêj e

Dûr.Dû.Sû.Şûtî

ئەمەیش شرۆڤەی کرمانجییەکەیە بە پیتی لاتین.

پس نتیجه این بود همه حروف ئەلفبای کوردی بیصدا هستن به جز هشت حرف.

که شامل (ه، ێ، ۆ، و، ا، ی، وو، i) میشود.

ڕێنووسی کوردی

اینها هیچ وقت اول کلمه قرار نمیگیرند در سورانی و همون صدادار کوتاه و بلند که در زبان فارسی خواندیم.

(ُ ِ َ)

(ا، و، ی)

که در زبان کوردی میشه

(ه)سەرە، دەر، سەر، هەر، پەڕ.

(ێ) بێ، تێ، سێ، شێ،

(ۆ) تۆ،نۆ، بۆ،

(و) کورد،کوردستان،کوڕ

(ی) سیر، پیر، شیر.

ا👈دارا، سارا، پار، کار.

وو👈دوو، شووتی، توت، سووپ.

ئەمەیش فارسییەکەی.

ئێستە دەگەینە هەشتەمین پیتی دەنگدار کە ناوی بزرۆکەیە(i)

هفت حرف رو قبلا توضیح دادام.

فقط میمونە یک حرف مهم کە در نوشتار سورانی با الفبای ارامی براش حرفی در نظر گرفتە نشدە

(i)

این حرکت اسمش بزرۆکە است.

بزر در زبان کوردی بە معنی ناپیدا و گم هست

در زبان فارسی بهش میگن کسرە مختلصە. یعنی اینقد کوتاه است قابل درک نیست.برای همین براش حرف تعین نشدە

این حرف هم i استاد جەمال نەبەز براش انتخاب کردن، کسرە کوتاه.

حالا در سورانی با حرف ارامی چ جوری بفهمیم کە کجای کلمە خودش و پنهان کردە.

ما یە قانونی داریم کە میگە هیچوقت دو حرف بیصدا کنار هم قرار نمیگیرند چون برای بزواندن و تلفظ این دو حروف بیصدا بە یک صدادار احتیاج داریم.

رێنووسی کوردی

پس اگه دیدید در یک کلمه دو تا حرف بیصدا کنار هم قرار گرفتن حتما یک بزروکه یان کسره کوتاه خودش و پنهان کرده، اونم بزرۆکه i است.

حالا نمونه رو توجه کنید بهتر بفهمید

Me heft tîpin berê şirove da.

Tenê dimîne yek tîpa girîng ku di nivîsandina Kurdî Soranî bi alfabêya Aramî pê re tîpek peyda nebûye

(Ii)

Ev tîp👆👆navê bezroke an winda ye .

Bezir di zimanê Kurdî de bi wateya nediyar û winda ye

Di zimanê Farsî de pê rê dibêjin jêreya Kurt(کسره کوتاه) bi vê wateyê ye evqasî Kurt e ku nay têgihîştinê ji ber vî pê re tîp peyda nebûye

Ev tîp jî (i) mamoste Cemal Nebez ji bo wê hilbijartîye jêreya Kurt(Kesreya Kurt).

رێنووسی کوردی

Niha di Kurdî Soranî bi tîpê Aramî em çawa bizanbin ku di kudera peyvê de xwe winda Kirîye.

Yasayeke me heye ku dibêje ticarî du tîpên dengdar kêleka hev nayên çimkî ji bo bilêv kirina

van du tîpên dengdar pêwîstî bi tîpek dengdêr heye .

Pes heke we dît di peyvekê de du tîpên dengdar kêleka hev hatin sedî sed jêreyek Kurt(i) xwe tê de weşartîye ew jî jêreya(i) ye

Niha bala xwe bidin bi mînakan bila hûn baştir bizanbin .

رێنووسی کوردی

کلمه ژن یان زن

ژ 👈بیصدا

ن 👈بیصدا

پس میفهمیم بین ژ و ن یک حرف بزروکه نشسته

نوشتار با حروف لاتین این مشکل و نداره چون خودش و بهتر نشون میده

jin

اشتباه نگیرید اون👆 ژین نیست

ژن ✅

jîn👈ژین اینجورییه

یا کلمه بزن

ب 👈بیصدا

ز 👈بیصدا

ن 👈بیصدا

سه تا بیصدا کنار هم خارج از قانون زبان

ڕێنووسی کوردی

پس میشه

bizin

jîn👈ژین

jin👈ژن

ئەم پیتە #(i)دەنووسرێت بەڵام #ناخوێندرێتەوە

Peyva jin

ژ(J)👈dengdar e

ن(N)👈Dengdar e

Pes em dizanin navbera ژ،ن(J.N) tîpek windayî(Ii) rûniştîye.👉J i n 👉Jin ژن

Di nivîsandina bi tîpên Latî ev pirsgirêk tune çimkî baştir (i) xwe dide xuyanê

Jin

Xwe şaş nekin ew👇jîn(ژین) nîne

رێنووسی کوردی

ژن Jin✅

Jîn(ژین) wisa ye👉jîn ژین

An jî peyva Bizin(بزن)

ب(B) 👈Dengdar e

ز(Z)👈Dengdare

ن(N)👈Dengdar e

Sê tîpên dengdar ketine kêlela hev pes yasayê de tune

Pes dibe👉Bizin

Jîn👉ژین

Jin👉ژن

Ev tîp(Ii) tê #nivîsandinê lê nayê #xwendinê

ڕێنووسی کوردی